

het acteren. Wat betekent dit 'playbacken' voor hen? Hoe vertrouwd (of hoe vreemd) zijn deze beelden en dialogen voor hen? Kan deze tekst ooit hún tekst worden? Hoeveel van zichzelf kunnen ze kwijt in dit sterk gereguleerde spel? Hoe lang leidt de imitatie tot een beter begrip, tot een beter spel, en wanneer moet je breken met het voorbeeld om als een persoonlijkheid op de scène te staan?

Tijdens de premièreweek maakten de kinderen weinig gebruik van hun bewegingsvrijheid, die dankzij de aanwezigheid van monitors en microfoons quasi onbepert is. 'Onvoldoende theater', 'te weinig toneelregie', werd hier en daar ge(m)opperd. Moet er dan meer gespeeld worden op de scène? Ik denk het niet. Josse De Pauw en Koen Gisen weten verdomd goed wat ze doen. De manier waarop ze film en theater samenbrengen – twee media waarin Josse De Pauw jarenlang ervaring heeft opgebouwd als acteur, auteur en regisseur –, heeft niets te maken met het voor de hand liggende, op evenwicht gerichte doseren. Zoals ze de kinderen laten infiltreren in de volwassenenwereld, zo penetreren ze het theater met film, en vice versa. Het resultaat is een ongemeen spannende voorstelling, waarbij je focus voortdurend verschuift tussen het afgewerkte filmproduct en het hier-en-nu van het theater. De vreemde gelijktijdigheid van kopiërend en persoonlijk spel door de kinderen is essentieel in dit proces.

De schizofrenie die de toeschouwer bekruipt – tussen film en theater, tussen herkenning en afstand, tussen tragiek en komiek –, vertaalt zich op het niveau van de kinderen in de gelijktijdigheid van imitatie en bewegingsvrijheid. In de loop van de voorstellingsreeks zal elk kind hier zijn eigen weg in zoeken. Nu waren er al enkele zeer mooie momenten,

zoals de scène waarin de jongens scanderen 'Laten zien! Laten zien! Laten zien!'. In de film dagen de mannen Ria (een schitterende Lies Pauwels) uit om haar ondergoed te laten zien, 'want ze draagt toch zeker wel haar eigen linteriëlijn' met de welluidende naam *Riant!* Op de scène kruipt Romy Bollion, die niet moet onderdoen voor haar lievelingsactrice, op een stoel en trekt haar rok net niet omhoog terwijl de jongens staan te springen: 'Laten zien! Laten zien! Laten zien!'

Acteren maakt mensen – en dus ook deze kinderen – ongetwijfeld alerter voor bepaalde levenservaringen. Al spelende zullen de kinderen de filmscènes steeds beter gaan begrijpen. Zal de impact van dit weten merkbaar worden in hun tekstzegging, in hun spel? Of voegen ze de beelden en teksten voorlopig gewoon toe aan het onoverzichtelijke arsenaal dat ligt te wachten op de sleutel van de herkenning? Voor later.

Marleen Baeten

ÛBUNG

CONCEPT & IDEE

Josse De Pauw & Koen Gisen

TEKST & REGIE Josse De Pauw

ACTEURS FILM Josse De Pauw, Carly Wijs, Dirk Roofthoof, Lies Pauwels, Bernard Van Eeghem, George Van Dam

ACTEURS SCENE Jasper Sturtewagen, Louise Carpentier, Basiel Bogaerts, Romy Bollion, Dimitri Dauwens, Stefaan De Rycke

CAMERA EN LICHT (FILM)

Ruben Impens

LICHTONTWERP SCENE

Philippe Digneffe

DECOR & KOSTUUMS Pynoo

FILMMONTAGE Geert Bové

COMPOSITIE & MUZIEKCOACH

George Van Dam

PRODUCTIE Victoria (Gent)

COPRODUCTIE Het Net (Brugge)

JE SUIS SANG

Trajecttheater van bloedbeelden

Deze zomer mocht Jan Fabre voor de Cour d'honneur van het Palais des Papes in Avignon een productie in elkaar steken. Sinds mensenheugenis is dat de plek waar een theatermaker algemene artistieke erkenning kan krijgen. Bernard Faivre d'Arcier, directeur van het festival van Avignon, werd de voorbije jaren dan ook hoofdzakelijk beoordeeld op basis van de producties die daar stonden. Zijn criticasters hadden gelijk. Soms wist de man wel eens een verbluffende productie te plaatsen op een meer perifere locatie van het festival, de Cour d'honneur bleef *the place to be* voor de liefhebber van retorisch en stijf theater op basis van Franse klassiekers. Dit jaar kwam Faivre d'Arcier speciaal naar deSingel in Antwerpen om zijn programma voor te stellen en een koerswijziging te lanceren: Jan Fabre kreeg een ereplaats. Niet alleen sierde diens sculptuur *De Vlaamse krijger van de wanhoop* uit 1996 de affiche, hij bouwde ook de tentoonstelling *Umbraculum*, werkte mee aan *Collections d'artistes* en toonde een reeks van zijn kortfilms. Hoofdzaak tijdens die persconferentie bleef evenwel de nieuwe productie *Je suis sang*. Daarmee wilde de festivaldirecteur het gebeuren een fris elan geven. De omkeer bleek zich echter langzaam te voltrekken want ook dit jaar werd de Cour d'honneur voor het gros van de tijd nog bezet met drakerige opvoeringen van klassiekers. Didier Bezace bestond het bijvoorbeeld om *L'école des femmes* van Molière zo op te voeren dat iedereen het zeker zou snappen. Zeer eenvoudig voor de toeschouwer: gewoon neerzitten en binnenlepen. De productie was technisch wel knap gemaakt. Dit type voorstelling is duidelijk bedoeld om het traditionele publiek van de Cour d'hon-

neur tevreden te stellen: de goed bemiddelde steding van middelbare leeftijd die op de hoogte wil blijven van wat er 'nieuw' is. Gelukkig rijst stilaan het besef bij artiesten en festivaldirecteurs dat er niemand – noch de kunst noch het publiek – bij gebaat is om theater-op-maat te maken. Faivre d'Arcier getuigt van dit inzicht door Fabre op de Cour d'honneur te inviteren.

Behalve de onontkoombare inhoud van *Je suis sang*, moet in een bespreking dan ook dit gegeven van de relatie tussen theater en publiek/toeschouwer centraal staan. Want het is wellicht daardoor dat deze productie aan de wanden van het Palais des Papes zal blijven kleven.

Traject

Op zich is het thema van *Je suis sang* erg eenvoudig. Het gaat om bloed. Dit levenssap wordt in al zijn gedaantes en met al zijn reminiscenties ten tonele gevoerd. Fabres bloedtekeningen, die hij creëerde tijdens performances op het einde van de jaren '70 en recent ook in Lyon, duiden erop dat hij reeds langer gefascineerd is door het menselijke bloed. Het past in zijn onderzoek naar het lichaam en de mogelijkheid om de lichamelijkeheid te overstijgen. Dit thema komt ook aan bod op de tentoonstelling *Umbraculum*, waar een monniksfiguur opgebouwd uit schijfjes bot en omringd met zaagmachines en objecten als rolstoelen en looprekken bekleed met kevertjes, de bezoeker aanzet tot reflectie.

De analyse van het bloed leidde Fabre tot een reflectie over de relatie tussen mens/dier en lichaam/bloed en deed hem stilstaan bij het feit dat we vandaag nog maar heel weinig weten over de rode vloeistof. Dit uitgangspunt verwerkte hij tot een